

9. E tono ana tenei Huihuinga ki te Kawanatanga kia whakakorikoria kia kaha te whakahaere o te rarangi arai i te wahine Maori kei kai i te waipiro.

10. He mea tika kia whakatikatikaia te ture mo nga kura Maori kia whakakorea nga Komiti Kura, engari kia whakaturia ko nga Komiti Marae o nga pa kei reira nei nga kura hei Komiti whakahaere mo aua kura, kia taea ai te akiaki kia haere nga tamariki ki te kura.

NAMA 6.

He Nupepa ma nga Kaunihera Maori.

1. Me tu tetahi Nupepa hei panui i nga korero o nga mahi a nga Kaunihera (Marae) Maori i whakaturia i raro i "Te Ture Kaunihera Maori, 1900."

2. Ko nga korero mo taua pepa koia enei:—

(a.) Ko nga ripoata o nga hui o nga Kaunihera (Marae) Maori.

(b.) Ko nga reta tuku mai e pa ana ki nga mahi a nga Kaunihera Maori.

(c.) Ko etahi korero o nga *Kahiti* e tika ana kia panuitia ki te pepa me nga kupu tohutohu a te Kawanatanga.

(d.) Ko nga whakamarama o nga ture o nga wahi ranei o nga ture e pa ana ki nga tikanga me nga mana o nga Kaunihera Maori.

(e.) Ko nga tohutohu me nga whakahaere a te Tari Whakahaere i te ora mo te katoa.

3. Ko te Etita mo te pepa ma te Huihuinga Nui e whakarite.

4. Ko te oranga mo te pepa koia tenei:

(a.) Kia £5 te moni ma ia Kaunihera i te tau hei oranga mo te pepa.

(b.) Ko te kohi ma te tangata i te tau ki te pepa kia 5-, me tuku ki te Kaunihera o tona takiwa.

(c.) Mehemea kaore e eke nga moni kohi a nga tangata o tetahi takiwa ki te £5 i roto i te tau ma te Kaunihera o taua takiwa e whakakapi.

(d.) Mehemea ka neke atu i te £5 te kohi a nga tangata o tetahi takiwa me takoto te toenga i roto i te kaute a te Kaunihera, a ko te kaute e tuku mai ki te Superintendent.

(e.) Ki te neke atu i te £120 te moni kohi a nga takiwa katoa i te tau, ma te Huihuinga Nui e whakatau he tikanga mo te toenga.

(f.) Ko nga tangata hiahia pepa me tono ki te Tiamana o te Kaunihera mana e tuhi atu o ratou ingoa ki te Etita o te Pepa.

5. Ko nga kaute o nga moni e puta ana ki te Pepa me ata tiaki e te Etita, a me puare ki te Kai-tiroiro o nga kaute o nga Kaunihera, a me panui ki roto i te pepa i ia koata o te tau.

NAMA 7.

Nga Taru Kikino.

I te mea kua tae mai he whakahau he whakamahara a nga Ropu Takiwa (pakeha) ki nga Tiamana o nga Kaunihera Maori mo nga Taru Kikino e tupu ana i runga i nga whenua Maori, koia ka whakaaro te Huihuinga ki te hanga i tetahi taurira huarahi-whakahaere ma nga Kaunihera Maori mo nga taru kikino.

E tukuna atu ana ma te Honore Te Minita mo te Taha Maori e whiriwhiri:—

1. Kia kotahi takiwa i roto i ia ono marama me whakahau e te Kaunihera kia tukua mai e nga Komiti Marae he ripoata mo nga whenua Maori i roto i te takiwa e tupuria ana e nga taru kikino kua panuitia e nga ropu takiwa hei taru kikino, me nga ingoa o nga tangata e noho ana i runga, no ratou ranei aua whenua e tupuria ra e aua taru kikino.

2. I te hui a te Kaunihera e tu i muri tata iho i te taenga mai o aua ripoata me whiriwhiri te Kaunihera i runga i te ahua o nga ripoata, a i te kino rawa o te tupu a nga taru kikino, ko ehea whenua hei timatanga, a me whakatau kia penei te whakahaerenga:—

(a.) Ma te Tiamana e tuku panui i runga ano i te ahua kua whakaritea ki nga tangata e tika ana, tono atu kia ratou kia patua, kia huna atu nga taru kikino i runga i o ratou whenua i roto i te wa e whakaritea e te Kaunihera.

(b.) Kia taha te wa i whakaritea ra e te Kaunihera kia abei ai nga tangata te whakatutuki i nga whakahau o nga panui me whakahau atu e te Tiamana o te Kaunihera ki nga Tiamana, ki nga mema ranei o te Kaunihera, kia tirohia nga whenua whakahau ra kia whakapaia, a kia tukua mai he ripoata mehemea ranei kua whakatutukitia katoa, etahi wahi ranei o nga whakahau a te Kaunihera, kahore ano ranei kia arotia aua whakahau.

(c.) I runga i te taenga mai o aua ripoata mehemea tera tetahi tangata kahore i whakamana i te tono a te Kaunihera kia whakapaia nga taru kikino i runga i tona whenua me tuku atu e te Tiamana he hamene ki a ia kia tae mai ki te aroaro o te Kaunihera a tona hui e tu a muri ake ki te whakaatu take e kore ai ia e whiua mo tona takahi i te whakahau a te Kaunihera.

3. Ko te whiu mo te tangata e takahi ana ite whakahau a te Kaunihera kia kaua e iti iho i te £1, kia kaua e neke atu i te £10.

4. Mehemea kei roto i te rohe o tetahi kainga etahi taru kikino e tupu ana, a ko te whenua he papatupu, kua karauna karaati ranei, kua wehewehea motuhaketia ki ia tangata kahore ranei, engari mehemea kei te maramatia i runga i te ahua o te noho a nga tangata o te pa, i a ratou taiapa, mahinga kai ranei, te wahi e nohia ana e tetahi tangata, ma taua tangata e whakatutuki te whakahau a te Kaunihera.

5. Ko nga wahi i roto i te pa he marae no nga whare o te katoa, he huarahi, he wahi ranei no te katoa, he urupa, papatakaru, rahui ranei o te katoa, me karanga te Kaunihera ki nga tangata e noho ana i roto i taua pa kia kohi ratou i tetahi moni ma te Kaunihera e tapiri hei ngaki mo nga taru kikino e tupu ana i aua wahi.